

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА
СПОРТИВНО-ОЗДОРОВЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ

«Сучасні тенденції та перспективи розвитку
фізичної підготовки та спорту Збройних Сил України,
правоохоронних органів, рятувальних та інших спеціальних
служб на шляху євроатлантичної інтеграції України»

Збірник тез доповідей
VII Міжнародної науково-практичної конференції
24 листопада 2023 року

КИЇВ – 2023

**Міністерство оборони України
Національний університет оборони України**

**Навчально-науковий інститут фізичної культури та спортивно-
оздоровчих технологій**

**Сучасні тенденції та перспективи розвитку
фізичної підготовки та спорту
Збройних Сил України,
правоохоронних органів, рятувальних та
інших спеціальних служб на шляху
євроатлантичної інтеграції України**

Тези доповідей VII Міжнародної науково-практичної конференції

**Видання університету
2023**

УДК 355.233.2:796(477)

С – 91

Рецензенти:

Ягунов Василь Васильович, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту навчально-наукового інституту фізичної культури та спортивно-оздоровчих технологій Національного університету оборони України;

Романчук Сергій Вікторович, доктор наук з фізичного виховання та спорту, професор, начальник кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного;

Пронтенко Костянтин Віталійович, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту Житомирського військового інституту імені С. П. Корольова.

Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичної підготовки та спорту Збройних Сил України, правоохоронних органів, рятувальних та інших спеціальних служб на шляху євроатлантичної інтеграції України: тези VII Міжнародної науково-практичної конференції (Київ, 24 листопада 2023 р.). Національний університет оборони України. Київ : НУОУ, 2023. 492 с.

У матеріалах конференції висвітлено теоретико-методологічні засади розвитку фізичної підготовки та спорту у секторі безпеки і оборони України з урахуванням досвіду бойових дій та військових конфліктів, проблеми фізичної підготовки та спорту на період дії правового режиму воєнного стану в Україні, проблеми підготовки фахівців з організації фізичної підготовки та спорту для Збройних сил України, досвід організації та проведення фізичної підготовки та спорту у збройних силах країн-членів НАТО, прикладні аспекти інформаційних технологій у фізичній підготовці та спорті військовослужбовців, проблеми розвитку військово-прикладних видів спорту у секторі безпеки і оборони України, акцентовано увагу на психологічних та медико-біологічних аспектах фізичної підготовки у секторі безпеки і оборони України з урахуванням досвіду бойових дій та військових конфліктів, а також на важливих нині питаннях фізкультурно-спортивної реабілітації та адаптивного спорту.

ISBN 978-617-7187-92-8

© Національний університет оборони України;
Навчально-науковий інститут фізичної культури та спортивно-оздоровчих технологій, 2023

Шановні учасники

**VII міжнародної науково-практичної конференції
“Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичної підготовки
та спорту Збройних Сил України, правоохоронних органів,
рятувальних та інших спеціальних службах на шляху євроатлантичної
інтеграції України”!**

Від керівництва Національного університету оборони України та себе особисто щиро вітаю з початком роботи Міжнародної науково-практичної конференції.

Сьогоднішня конференція набуває особливого значення, адже стосується надзвичайно важливого питання обороноздатності для всієї України, у контексті реформування військової освіти, входження її у загальноєвропейський та світовий простір постає вимога формування нової особистості – особистості воїна захисника: духовно та фізично розвиненої. Військова наука і освіта мають бути і національними, і одночасно відповідати світовим стандартам, що сприятиме формуванню інтелектуально та фізично розвиненої, національно свідомої, духовно багаті особистості військовослужбовця.

Глибоко переконаний, що фахові доповіді, повідомлення і дискусії, нові ідеї, думки та концепції доповідачів та учасників конференції сприятимуть узагальненню наукових підходів й розробці рекомендацій щодо подальшого вдосконалення фізичної підготовки і спорту.

Бажаю всім учасникам науково-практичної конференції плідної та творчої праці. Впевнений, що цікаві та інформативні матеріали й доповіді заохочуватимуть до жвавого наукового обговорення та поглиблення досліджень у цій сфері, а результати нашої спільної праці стануть вагомим внеском у розв’язання актуальних проблем інноваційного розвитку фізичної підготовки і спорту.

Шануємо героїв, полеглих за Україну! Світла пам’ять...

Начальник Національного університету оборони України

генерал-полковник

Михайло КОВАЛЬ

**Dear participants
of VII International Scientific Conference ‘Modern Development Trends and
Perspectives of Physical Training and Sports of the Armed Forces of Ukraine,
Law-Enforcement Agencies, Rescue and Other Special Services Towards Euro-
Atlantic Integration of Ukraine’!**

From the leadership of the National Defense University of Ukraine and myself, I sincerely congratulate you on the start of the International Scientific and Practical Conference.

Today's conference takes on special significance, because it concerns the extremely important issue of defense capability for all of Ukraine, in the context of reforming military education, its entry into the pan-European and world space, there is a demand for the formation of a new personality - the personality of a warrior defender: spiritually and physically developed. Military science and education must be both national and at the same time meet world standards, which will contribute to the formation of an intellectually and physically developed, nationally conscious, spiritually rich personality of a serviceman.

I am deeply convinced that expert reports, messages and discussions, new ideas, views and concepts of speakers and conference participants will contribute to the generalization of scientific approaches and the development of recommendations for further improvement of physical training and sports.

I wish all the participants of the scientific and practical conference fruitful and creative work. I am sure that interesting and informative materials and reports will encourage lively scientific discussion and deepening of research in this area, and the results of our joint work will be a significant contribution to solving the current problems of innovative development of physical training and sports.

We honor the heroes who died for Ukraine! RIP...

Chief of the National Defence University of Ukraine

Colonel general

Mykhailo KOVAL

Вітальне слово учасникам
7-ї Міжнародної науково-практичної
конференції від
Юрія ФІНОГЕНОВА – начальника
Управління фізичної культури і
спорту
Міністерства оборони України

Шановні учасники семінару!

Від імені керівного складу Міністерства оборони України, себе особисто, вітаю Вас з відкриттям та початком роботи Конференції.

Наша щорічна Конференція проводиться в умовах дії правового режиму воєнного стану з метою розширення наукових досліджень та впровадження наукових здобутків у практику фізичної підготовки військ. Сучасні наукові дослідження спрямовані на підвищення фізичної готовності військовослужбовців, отримання високих досягнень в олімпійських та неолімпійських, у тому числі, військово-прикладних та масових видах спорту, покращення результатів спортивно-масової роботи серед особового складу, запровадження сучасних форм та підходів щодо проведення фізкультурно-спортивної реабілітації військовослужбовців, а також сприяють підвищенню обороноздатності держави в цілому.

Вважаю за потрібне дати коротку характеристику деяких основних напрямів науково-практичної діяльності фахівців сфери фізичної підготовки, спорту та фізкультурно-спортивної реабілітації військовослужбовців.

Серед актуальних проблем за напрямками діяльності, які, на мій погляд, потребують вирішення, потрібно виділити наступні:

По-перше, підвищення ефективності підготовки військовослужбовців військових частин видів, окремих родів військ (сил) Збройних Сил України, Державної спеціальної служби транспорту.

По-друге, підняття престижу та поліпшення якості навчання в системі військової освіти ВВНЗ (ВНП ЗВО, ВФПВО).

По-третє, удосконалення системи контролю фізичної підготовки військовослужбовців військових частин видів, окремих родів військ (сил) Збройних Сил України, Державної спеціальної служби транспорту, а також ВВНЗ (ВНП ЗВО, ВФПВО).

Першу проблему доцільно вирішувати за такою орієнтовною тематикою досліджень:

удосконалення змісту військово-прикладної фізичної підготовки військовослужбовців в сучасних умовах;

вивчення ефективності впливу військово-прикладного спорту Міжнародної ради військового спорту (далі – СІЗМ) на фізичний стан військовослужбовця.

Другу проблематику передбачається вирішувати за такою тематикою:

оптимізація змісту фізичної підготовки військовослужбовців на період дії правового режиму воєнного стану;

удосконалення змісту військово-прикладної фізичної підготовки військовослужбовців ВВНЗ (ВНП ЗВО, ЗФПВО) в сучасних умовах;

теоретико-методологічні основи навчально-виховного та тренувального процесу у ВВНЗ (ВНП ЗВО, ЗФПВО) із застосуванням військово-прикладних вправ та видів спорту СІЗМ.

Раціональною тематикою щодо вирішення третьої проблеми буде така:

удосконалення системи перевірки і оцінки фізичної підготовки військовослужбовців в сучасних умовах.

Вважається, що за визначеною тематикою доцільно організувати та проводити науково-дослідні роботи, інші наукові заходи: семінари, круглі столи тощо.

Одним із таких заходів, на мій погляд, є підготовка та проведення третього семінару серед фахівців сфери фізичної підготовки, спортивної діяльності та фізкультурно-спортивної реабілітації військовослужбовців на іноземній мові.

Серед інших наукових завдань – вирішення заходів, як окреслені у Програмі розвитку фізичної підготовки і спорту в системі Міністерства оборони України, затвердженої наказом Міністерства оборони України від 28.07.2023 за № 441. Вони охоплюють основні напрями сфери: фізичну підготовку, спортивну діяльність та фізкультурно-спортивну реабілітацію військовослужбовців.

Передбачається, що результати наукових досліджень будуть покладені в основу нових (вдосконалення наявних) керівних документів з фізичної підготовки, спортивної діяльності та фізкультурно-спортивної реабілітації військовослужбовців у системі Міністерства оборони України зразка 2028-30 рр.

Шановні учасники 7-ї Міжнародної науково-практичної конференції! Я вдячний, що в період правового режиму воєнного стану спеціалісти знайшли час і можливість взяти участь у цьому важливому науковому заході.

Бажаю Вам нових творчих наукових звершень і досягнень, наближення перемоги, терпіння, витримки, психологічної та фізичної стійкості.

підготовленості поліцейських. *Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичної підготовки та спорту Збройних сил України, правоохоронних органів, рятувальних та інших спеціальних служб на шляху євроатлантичної інтеграції України* : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 19 лист. 2020 р.). Київ : НАОУ, 2020. С. 169–170.

5. Бондаренко В. В., Арсененко О. А., Корнійчук Ю.М., Білик В.В., Тихий О. В. Визначення рівня фізичної підготовленості працівників правоохоронних органів в країнах Європи : компаративний аналіз. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. 2022. Вип. 5 (151) 22. С. 21–25. (Серія № 15 «Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)»). DOI: 10.31392/NPU-nc.series15.2022.6(151).04

6. Бондаренко В.В., Решко С. М., Шумко Я. В. Особливості викладання спеціальної фізичної підготовки в ЗВО МВС України в умовах воєнного стану. *Актуальні проблеми фізичної підготовки працівників Національної поліції в умовах воєнного стану: матеріали регіональної наук.-практ. конф. молодих вчених* (Кропивницький, 16 верес. 2022 р.). Кропивницький : ДонДУВС 2022. С. 219-222.

7. Бондаренко В. В., Дідковський В. А., Худякова Н. Ю. Зарубіжний досвід визначення рівня фізичної підготовленості працівників правоохоронних органів: аналіт. огляд. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2020. 64 с. URL: <http://surl.li/dhsyk>

Усачов Д. В.

Національний університет цивільного захисту України

РОЛЬ СПОРТУ В ПРАКТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЖЕЖНО-РЯТУВАЛЬНИХ ПІДРОЗДІЛІВ КРАЇН НАТО

В сучасному світі пожежно-рятувальні підрозділи мають важливе завдання забезпечення безпеки та захисту населення в умовах надзвичайних ситуацій, що включають пожежі, природні катастрофи, техногенні аварії та терористичні загрози. Членство в організації НАТО накладає додаткові вимоги до пожежно-рятувальних служб, а саме до фізичної підготовки та спортивних здібностей їхнього персоналу.

Однією з ключових ролей спорту в пожежно-рятувальних підрозділах є розвиток фізичної готовності. Пожежники та рятувальники мають бути готові виконувати фізично виснажливу роботу під час пожеж, стихійних лих та інших надзвичайних ситуацій. Регулярні тренування та фізичні вправи допомагають зберегти оптимальний стан здоров'я та фізичної форми, що передбачає такі завдання:

1. Стандарти фізичної підготовки. Членство в НАТО вимагає від пожежно-рятувальних підрозділів дотримання високих стандартів фізичної підготовки. Це включає стандарти щодо фізичної витривалості, сили та швидкості.

2. Спеціалізована підготовка. Окрім загальної фізичної підготовки, пожежно-рятувальні підрозділи НАТО також проводять спеціалізовану підготовку, яка включає в себе навички роботи зі спеціальним обладнанням, технікою та вирішення завдань у критичних ситуаціях.

3. Медична підготовка. У зв'язку з ризиками, пов'язаними з діяльністю

пожежно-рятувальних підрозділів, членство в НАТО також передбачає медичну підготовку, що допомагає забезпечити першу медичну допомогу в поранених суборганізаціях.

4. Збереження фізичної та психічної готовності. Спорт відіграє важливу роль у збереженні фізичної та психічної готовності персоналу пожежно-рятувальних підрозділів. Регулярні тренування допомагають підтримувати фізичну форму та зміцнювати здоров'я.

Багато видів спорту вимагають командної співпраці та взаєморозуміння між учасниками. Це розвиває навички спільної роботи, які є критичними для успішної діяльності пожежно-рятувальних підрозділів. Спорт сприяє розвитку моралі та психологічної стійкості, а це особливо важливо для пожежно-рятувальників, які щодня стикаються з викликами та стресовими ситуаціями. Вони, завдяки заняттям спортом, навчаються не лише фізично підготувати своє тіло до важкої роботи, й ментально готуватися до небезпечних ситуацій, зберігати спокій і ефективно діяти в критичний момент. Такий підхід до спорту сприяє підвищенню професійної якості пожежно-рятувальників і забезпечує безпеку громади, якою вони служать.

Усі ці аспекти ролі спорту в пожежно-рятувальних підрозділах НАТО необхідні для забезпечення ефективної роботи цих підрозділів. Фізична готовність, командна співпраця та психологічна стійкість – це ключові аспекти, які дають змогу ефективно виконувати завдання в умовах надзвичайних ситуацій.

Отже, досвід організації та проведення фізичної підготовки та спорту в пожежно-рятувальних підрозділах НАТО є важливим компонентом забезпечення їхньої ефективної діяльності. Фізична підготовка допомагає підтримувати готовність та здоров'я особового складу, а спорт розвиває навички, які є необхідними для виконання дій за призначенням.